

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

VALINTAESITYS

Kokouspäivämäärä

23.10.2023

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Hankkeen julkinen nimi KotoSalo ja KotoSomero – Tehokkuutta kotoutumiseen Salon seudulla

Hakemusnumero/Ryhmähanketunnus R-00648

Saapumispäivämäärä 3.4.2023

Diaarinumero EURA 2021/201975/09 02 01 01/KESELY

Käsittelijä Mika Villa

Viranomainen Keski-Suomen ELY-keskus

Hakijan virallinen nimi/Toteuttajat

Päähanke	201975	Salon kaupunki
Osahanke	202243	Yrityssalo Oy
Osahanke	202510	Someron kaupunki

Toimintalinja 4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi

Erytystavoite 4.1. Polkuja töihin

Alkamispäivämäärä 1.8.2023

Päätymispäivämäärä 31.7.2026

Hankkeen sisältö

HANKKEEN TARVE

Hankkeen taustalla vaikuttaa tarve valmistautua TE-palveluiden muutokseen, jossa julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille vuonna 2025. Maahanmuuttajien työllistymisen edistämiseksi on tarve luoda uusia ja juurruttaa aiemmin kehitettyjä työllistämisen toimintamalleja ja lakisääteisiä palveluita täydentäviä palveluita.

Työllisyyden kuntakokeilussa on todettu, että hyvä työllisyystilanne on parantanut myös maahanmuuttajien työllistymistä vuonna 2022, mutta haasteita työelämään siirtymisessä

kohderyhmällä on edelleen. Salon seudulla vieraskielisten määrä on lisääntynyt Ukrainan sodan seurauksena ja ukrainalaisia asuu Salossa ja Somerolla keskimääräistä enemmän. Tilapäistä suojelua saavia henkilöitä oli helmikuussa 2023 lähes 1300, joista työkäisiä on arviolta vajaa 900 henkilöä.

Salon seudun työnantajakentällä on osaajapulaa ja samaan aikaan haasteena on työvoiman kysynnän ja tarjonnan riittämätön kohtaanto. Salon seudulla suurimpia työvoimapula-aloja ovat erityisesti teollisuus, rakentaminen, kuljetus ja varastointi, palvelualat sekä terveys- ja sosiaalipalvelut.

Hanketta on valmisteltu seudullisessa yhteistyössä, jossa mukana ovat olleet esimerkiksi Salon kaupungin eri toimijat (muun muassa työllisyyspalvelut ja työllisyyden kuntakokeilu), Someron kaupunki, Yrityssalo, Varsinais-Suomen hyvinvointialue sekä oppilaitokset. Hankkeen suunnittelussa on hyödynnetty MDI:n tekemää ennakointiselvitystä Salon työvoiman kysynnästä ja tarjonnasta.

HANKKEEN TAVOITTEET

1. Työkäisten maahanmuuttajien palveluiden kokonaiskoordinaation mallin kehittäminen ja juurruttaminen. Tavoitteena on vastata TE2024- ja kotolakisäädännön uudistuksiin, tehostaa toimijoiden välistä yhteistyötä ja näin edistää sekä maahanmuuttajien työllistymistä että työperäisen maahanmuuton kannalta koko seudun houkuttelevuutta. Tavoitteena on matalan kynnyksen palveluita kokoavien osaamiskeskusten perustaminen Saloon ja Somerolle, jotta työkäisten maahanmuuttajataustaisten palvelu olisi tehokasta ja sujuvaa yhdeltä luukulta.
2. Nopeaan työllistymiseen tähtäävät toimet ja työnantajayhteistyön kehittäminen erityisesti tulevaisuuden työvoimapula-aloille. Tavoitteena on kehittää nopeaa uraohjausta sekä maahanmuuttajien yrittäjyysvalmiuksia. Työnantajayhteistyössä edistetään yritysten monimuotoisuuden ymmärrystä tarjoamalla työnantajayrityksille ohjausta ja vertaistukea säännöllisen verkostotoiminnan avulla sekä kootaan aiheeseen liittyvää tietoa sähköiselle alustalle.
3. Uusien palveluiden kehittäminen ja käyttöönotto kohderyhmän työmarkkinaedellytysten parantamiseen sekä hankinnoilla työllistämisen kehittäminen. Hankkeessa kehitetään uusia työllistymistä tukevia palveluita luomalla niille Salon kaupungilla oma hankintamalli sekä yhteistyössä palvelutuottajien kanssa kehitetään niiden tarjontaa. Lisäksi juurrutetaan Yrityssalon AIKO-kokeiluhankkeessa kehitetty, konseptoitu ja pilotoitu uusi työllistämismalli pysyväksi toimintamalliksi pitkäaikaistyöttömien työllistämiseksi.

UUTUUS-/LISÄARVO

Hankkeessa valmistaudutaan TE2024- ja KOTO2024 uudistuksiin uudella kuntarajoja ylittävällä kehittämisellä, verkostoitumisella, yhteisillä toimenpiteillä sekä kunnallisen ekosysteemin hyödyntämisellä työllisyydenhoidossa.

Maahanmuuttajien työllistymiseen liittyvissä palveluissa on ollut jo aiemminkin kehittämisen tarvetta, joka on aktivoitunut yllättävän pakolaistilanteen takia vuonna 2022. Ongelmana on toimijoiden työn irrallisuus toisistaan ja yhteisen kokonaissuunnitelman puuttuminen, jolloin on tullut päällekkäisyyttä, katvealueita tai toimien jäämistä irrallisiksi ja tilapäisiksi. Hankkeen avulla palvelujen kokonaisuus on aiempaa koordinoitumpi. Lisäksi kohderyhmälle toteutetut palvelut vaativat kehittämistä, koska ne eivät nyt kohtaa maahanmuuttajien erityistarpeita riittävän hyvin (esim. yrittäjävalmennus).

KOHDERYHMÄ JA OSALLISTUJIEN MÄÄRÄLLISET TAVOITTEET

Hankkeen pääkohderyhmää ovat Salon seudulla (Salo ja Somero) asuvat kotoutumisajalla olevat vieraskieliset työikäiset maahan muuttaneet henkilöt. Erityisenä kohderyhmänä ovat ukrainalaiset, tilapäistä suojelua saavat henkilöt, joita seudulla on suhteellisen paljon. Kohderyhmänä ovat myös ne maahan muuttaneet, joita kiinnostaa yrittäjyys vaihtoehtona palkkatyölle

Lisäksi keskeisenä kohderyhmänä ovat työnantajat, erityisesti sellaiset Salon seudulla toimivat yritykset, joissa on työvoiman tarvetta.

Ryhmähankkeeseen osallistuu kaikkiaan 450 henkilöä ja 108 yritystä.

KONKREETTISET TOIMENPITEET

1. Työikäisten maahanmuuttajien palveluiden kokonaiskoordinaation mallin kehittäminen ja juurruttaminen.

- Hankkeessa kootaan olemassa oleva verkosto yhteiskehittämiseen. Yhteistyöverkosto työstää kotoutumisen palveluiden prosesseja asiakasnäkökulmasta Lean-ajattelua hyödyntäen työpajoissa. Samalla palvelumuotoilua ja kohderyhmäajattelua hyödyntäen kehitetään uusia palveluita.
- Hankkeessa selvitetään mahdollisuudet koota maahanmuuttajien osaamiskeskus Saloon. Tavoitteena on kotoutumispalveluiden ja tarvittavien täydentävien palvelujen keskittäminen ”yhden luukun periaatteella”.
- Myös Someron osahankkeessa tavoitellaan kotoutumisen palveluita yhteen kokoavan ja koordinoivan, paikalliset olosuhteet huomioivan palvelupisteen perustamista, josta kotoutumispalvelujen piirissä olevat maahanmuuttajat saavat työllistymiseen ohjausta ja neuvontaa. Tällainen on aiemmin puuttunut Somerolta.
- Yhteistyöverkostossa ovat mukana muun muassa Salon kaupungin työllisyyspalvelut sekä kuntakokeilu, Someron kaupunki, Yrityssalo Oy, kaupunkien kansainvälinen toiminta ja kotouttamistyö, Salon kansalaisopisto, HelppoSalo ohjaus- ja neuvontapiste, Varsinais-Suomen Hyvinvointialue, oppilaitokset ja palveluntuottajat.

2. Nopeaan työllistymiseen tähtäävät toimet ja työnantajayhteistyön kehittäminen erityisesti tulevaisuuden työvoimapula-aloille

- Hankkeessa toteutetaan uraohjausta sekä yritys yhteistyötä kohderyhmän asiakkaille. Yrityssalo Oy:n osahanke vastaa yritys yhteistyön kehittämisestä yritysrajoissa, mutta käytännössä sitä toteutetaan myös Salon osahankkeessa osana uraohjausta.
- Salossa uraohjaus on räätälöityä kokonaisvaltaista tukemista työllistymisen edistämiseksi (etsitään tarvittavat palvelut) sekä työnantajiin kontaktointia työpaikkojen löytämiseksi yksilöllisesti ja tarvittaessa ryhmämuotoisesti (pienryhmät).
- Uraohjaajat järjestävät erilaisia tapahtumia ja infoja muiden toimijoiden kanssa (esim. ukrainalaisille palveluista infoa, rekrytointitapahtumat Yrityssalon osahankkeen kanssa ja koulutusinfot oppilaitosten kanssa). Tarvittaessa uraohjauksessa ohjataan asiakkaita työllistämistä tukeviin palveluihin (koulutukset, TE-palvelut) tai hyödynnetään hankkeessa kehitettyjä hankintoja työllistymisen esteiden vähentämiseksi.
- Somerolla pyritään myös tuomaan yhteen paikalliset työnantajat ja maahanmuuttajataustaiset työnhakijat järjestämällä kohdennettuja rekrytointitapahtumia. Kohtaannon edistämiseksi kontaktoidaan lisäksi suoraan työvoimaa vailla olevia yrityksiä. Yritys yhteistyön puitteissa myös mahdollistetaan työnantajille osallistuminen koulutuksiin ulkomaisen työvoiman rekrytoimiseen ja monikulttuuriseen työyhteisöön liittyen.
- Someron osahankkeessa halutaan lisäksi edistää ja tukea Someron vahvaa kolmannen ja neljännen sektorin toimintaa. Hankkeessa luodaan pysyviä yhteistyömalleja vapaaehtoistoimijoiden ja julkisen sektorin välille.

3. Uusien palveluiden kehittäminen ja käyttöönotto kohderyhmän työmarkkinaedellytysten parantamiseen sekä hankinnoilla työllistämisen kehittäminen.

- Hankkeessa luodaan Saloon uusi tapa hankkia ostopalveluita työllistämisen tueksi ja samalla kehitetään uusien palveluiden tuotantoa. Uusien palveluiden kehittämällä täydennetään erityisesti Salon kuntakokeilun omavalmentajien tekemää ohjaustyötä.
- Tavoiteltuna tuloksena on valikoima palveluista, joita omavalmentaja voi joustavasti räätälöidä käyttäen asiakastarpeiden mukaan täydentämään olemassa olevia lakisääteisiä julkisia työvoimapalveluita sekä kaupungin ja yhteistyökumppaneiden muita palveluita. Polkumaisen palveluajattelun sijaan räätälöidään tukipalveluja asiakkaille jo esim. kotokoulutusten aikana, jotta siirtyminen työelämään olisi tehokkaampaa.
- Someron osahankkeen lähtökohtana on niin ikään kotoutumistyön lakisääteisiä täydentävien, työllistämistä edistävien palvelujen ja toimintamallien kehittäminen Somerolle. Tämä edellyttää kykyä nopeaan reagointiin ja ketterään kehittämistyöhön.

TULOKSET

Osaamiskeskustyyppinen matalan kynnyksen palvelupiste, jonne kootaan eri toimijoiden osaamista liittyen kotouttamiseen ja maahanmuuttotyöhön. Tuloksena on konkreettisen toimitilan lisäksi verkosto, jossa roolit ja työtavat ovat tuttuja ja jossa hyödytään moniammatillisesta osaamisesta ja kehitetään toimintaa koordinoitusti. Verkosto jakaa toimintaansa hankkeen jälkeen ja kehittää alueen kotoutumistyötä edelleen.

Uraohjauksen työkalupakissa kuvataan niitä työtapoja, joilla voidaan kotoutumisaikana tehokkaasti edistää yritysyhteistyötä ja kotoutujien työllistymistä. Työkalupakissa huomioidaan erilaiset kohderyhmät (esim. ukrainalaiset, korkeakoulutetut).

Salon kaupungilla ovat työllisyyspalveluiden uusi pilotoitu hankintamalli sekä testattu palvelukori, jolla täydennetään lakisääteisiä TE-palveluita. Lisäksi Salon kaupungilla on verkostossa palveluntuottajia, jotka ovat kehittäneet toimintaansa työllistämisen tukemiseksi.

Somerolla kotopalvelujen piirissä olevat, mutta myös maahanmuuttajat laajemmin, saavat ohjausta ja neuvontaa työllistymisen edistämiseksi. Tunnettu, palveluja yhteen kokoava palvelupiste nopeuttaa palvelujen piiriin pääsemistä, lisää työllistymisen tuen mahdollisuuksia paikallisesti ja nopeuttaa palveluprosesseja.

Hankkeeseen osallistuvien asiakkaiden sijoittumista työelämään, koulutukseen tai yrittäjyyteen mitataan määrällisesti seurannan avulla. Lisäksi osallistuvien työnantajien määrää seurataan. Laadullisia tuloksia todennetaan kohderyhmäkyselyillä ja haastatteluilla (osallistuvat asiakkaat, työnantajat, verkoston jäsenet) sekä mahdollisilla opinnäytetyö-tyyppisillä tutkimuksilla, jotta toimintamallien vaikuttavuutta voidaan arvioida.

TOIMINNAN JATKUVUUS HANKKEEN JÄLKEEN

Salon osalta hankkeessa muodostettu työikäisten maahanmuuttajien palveluiden kokonaiskoordinaation verkosto ja työmalli juurrutetaan jo hankkeen aikana pysyväksi toiminnaksi, joka jatkaa kehittämistoimintaa ja yhteistyötä.

Hankkeessa kehitetyt toimintamallit (mm. uraohjauksen työkalupakki) ja asiakaslähtöinen yritysyhteistyö juurrutetaan osaksi työllisyyspalveluiden toimintaa.

Somerolla hankkeessa luotuja toimintamalleja juurrutetaan osaksi muutoksessa olevaa kunnan elinvoimapalvelujen organisaatiota. Hankkeella valmistaudutaan myös kotoutumislainsäädännön kokonaisuudistuksen jälkeiseen tilanteeseen.

Maantieteellinen kohdealue

Varsinais-Suomi / Salo, Somero

Lisätietoja hakemuksesta

Hakemus on saapunut rahoittavalle viranomaiselle Keski-Suomen ELY-keskukselle EURA 2021-järjestelmässä 3.4.2023.

Hakemuksesta on tehty Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman seurantakomitean hyväksymien yleisten valintaperusteiden mukainen arviointi. Keski-Suomen ELY-keskuksen rahoitusyksikön valintakokouksessa 19.9.2023 hakemuksen on todettu täyttävän yleiset valintaperusteet.

Hakemuksesta on tehty Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman seurantakomitean hyväksymien erityisten valintaperusteiden mukainen arviointi ja pisteytys. Keski-Suomen ELY-keskuksen rahoitusyksikön valintakokouksessa 19.9.2023 on todettu, että hakemus on saanut erityisistä valintaperusteista riittävän pistemäärän ja se esitetään rahoitettavaksi.

Hakemus on esitelty Varsinais-Suomen maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön kokouksessa 1.6.2023. Myönteinen valintaesitys hakemuksesta on käsitelty yhteistyöryhmän sihteeristön kokouksessa 13.10.2023.

Maakuntaohjelman mukaisuus: Hanke tukee Varsinais-Suomen maakuntaohjelmaa mukainen seuraavien tavoitteiden ja toimenpiteiden osalta:

Tavoite 6. Väestöryhmien potentiaali tunnistetaan ja hyödynnetään osallisuutta ja sosiaalista hyvinvointia tukien => toimenpide 16: Rakennetaan tehokasta kotouttamistoimintaa: otetaan maahanmuuttajat osaksi yhteiskunnan toimintaa ja tuetaan opiskelua ja työllistymistä.

Tavoite 7. Saavutettava ja tehokas, tunnistettuihin tarpeisiin perustuva palveluverkko toimii arjen tukena. Ennaltaehkäisevään tukeen panostetaan koko elämänsäajan ajalla => toimenpide 20: Varmistetaan kuntien ja kolmannen sektorin yhteistyöllä, että molempien tuottamat palvelut ovat vahvasti ja tunnustetusti osana kuntien palveluvalikoimaa.

Kustannukset ja rahoitussuunnitelma

Ryhmähankkeen kustannusarvion tiivistelmä, euroa

Palkat	746 861
Flat rate 40 %	298 745
Nettokustannusarvio yhteensä	1 045 606

Ryhmähankkeen rahoitussuunnitelman tiivistelmä, euroa

Haettava EU- ja valtion rahoitus	836 485	80,00 %
Omarahoitus: Kuntarahoitus	209 121	20,00 %
Rahoitussuunnitelma yhteensä	1 045 606	

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja toteuttaa sen toimintalinjan 4. Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi erityistavoitetta 4.1 Polkuja töihin. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet sekä riittävässä määrin erityistavoitekohtaiset valintaperusteet.

Pää- ja osahankehakemusten tavoitteet ja toimenpiteet huomioiden hankekokonaisuus edistää Salon seudulla maahan muuttaneiden työllistymistä ja työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa sekä välittömästi kohderyhmään kuuluville toteutettavien toimenpiteiden avulla että välillisesti uusien toimintamallien kehittämisen ja olennaisten toimijoiden kehittyvän verkostoyhteistyön kautta. Hankkeen lisäarvo suhteessa esimerkiksi työllisyyden kuntakokeiluun ja tulossa olevaan TE-palvelu-uudistukseen nähden perustuu kohderyhmälle verkostomaisesti tuotettujen palvelujen tehostettuun koordinointiin. Hankkeen uusia avauksia ovat muun muassa pienimuotoisten osaamiskeskusten perustaminen kuntiin (kootaan yhteen matalan kynnyksen palvelut ja hyödynnetään verkostomaista työtapaa asiakkaiden palveluiden parantamiseksi ja saavutettavuuden lisäämiseksi), työelämäsuuntautunut ja tehostettu kotoutumisen alkuvaihe (mukana on työnantaja ja avuksi kootaan uraohjauksen työkalupakki), toimien kohdentaminen erityisesti työvoimapula-aloille, maahan muuttaneiden yrittäjäysohjelmaan sisältöjen kehittäminen paremmin kohderyhmää palvelevaksi sekä työnantajayritysten tukeminen ja verkoston kokoaminen monikulttuurisuuden lisäämiseksi yrityksissä.

Hankkeessa parannetaan maahan muuttaneiden työllistymisen kannalta olennaisten Salon seudun toimijoiden yhteistyötä. Koottavassa toimijaverkostossa yhteiskehitetään kotoutumisen palveluiden prosesseja. Palvelumuotoilua ja kohderyhmäajattelua hyödyntäen kehitetään myös uusia palveluita. Verkostossa ovat mukana mm. Salon kaupungin työllisyyspalvelut sekä kuntakokeilu, Someron kaupunki, Yrityssalo Oy, kaupunkien kansainvälinen toiminta ja kotouttamistyö, Salon kansalaisopisto, HelppoSalo ohjaus- ja neuvontapiste, Varinais-Suomen Hyvinvointialue, oppilaitokset ja palveluntuottajat.

Rahoittajan esitys

Hankehakemus esitetään hyväksyttäväksi.

Ratkaisun mahdolliset perustelut ja jatkotoimenpiteet

Ratkaisu perustuu tehtyyn hankearviointiin, jonka mukaisesti hanke täyttää yleiset valintaperusteet sekä riittävässä määrin erityiset valintaperusteet. Ratkaisun perustelut käyvät ilmi edellä kohdassa Rahoittajan arvio hankkeesta.

Ennen hankepäättöksen valmistelua rahoittaja järjestää pää- ja osahankkeiden hakijoiden kanssa hankkeesta neuvottelun, jossa ryhmähankekokonaisuus ja siihen kuuluvat hankehakemukset käydään läpi sekä sovitaan hakemuksiin tehtävistä tarkennuksista ja täydennyksistä. Neuvottelussa käydään läpi muun muassa seuraavia asioita:

- Hankekokonaisuudessa toteutettavan kehittämistoiminnan rajapinta suhteessa Salon ja Someron kaupunkien, yrityssalon, työllisyyden kuntakokeilun ja myöhemmin työllisyyspalvelujen, TE-palvelujen ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen lakisääteiseen, tavanomaiseen toimintaan nähden.
- Sisällöllisten ja määrällisten tavoitteiden sekä toimenpiteiden riittävän konkreettisuus.
- Osallistuviin yrityksiin kohdentuvien toimenpiteiden osalta tarkastelu, onko tuki myönnettävä de minimis-ehtoisena.
- Palkkakulujen kohtuullisen ja tarpeellisuuden perustelut sekä tehtäväkuvien riittävän konkreettisuus.
- Hankekokonaisuuden tulosten, vaikutusten, pysyvyyden ja jatkuvuuden tarkastelu.